

CV

გაბიძაშვილი ენრიკო

- 1. დაბადების თარიღი:** 1931 წ. 30 იანვარი
- 2. მოქალაქეობა:** საქართველო
- 3. ოჯახური მდგომარეობა:** დასაქორწინებელი
- 4. მისამართი:** ბინა - ქ. თბილისი, დ. უზნაძის 91^ა; სამსახური - ქ. თბილისი, მ. ალექსიძე, 1/3;
ტელ.: 2 95-79-79; 591 28-70-39; **E-mail:** enrikogabidzashvili@yahoo.com
- 5. განათლება:** უმაღლესი;
1948-1953 წწ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ფილოლოგიის ფაკულტეტი, ფილოლოგი.
- 6. სამეცნიერო ხარისხი და წოდება:** ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი (1980 წლიდან); მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, განყოფილების გამგე.
- 7. სამუშაო გამოცდილება:** 1960 წლიდან დღემდე კორნელი კეკელიძის სახ. საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის (ყოფილი ხელნაწერთა ინსტიტუტი) თანამშრომელი: 2015 წლიდან დღემდე - კორნელი კეკელიძის სახ. საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის სამეცნიერო ბიბლიოგრაფიის, ტერმინოლოგიისა და ინფორმაციის განყოფილების ხელმძღვანელი;
2010 – 2015 წწ. - ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მთავარი სპეციალისტი;
2006-2009 წწ. - ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მეცნიერ-კონსულტანტი;
2002-2005 წწ. - ხელნაწერთა ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი;
1996-2001 წწ. - კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტის მეცნიერული ინფორმაციისა და ბიბლიოგრაფიის განყოფილების ხელმძღვანელი;
1986-1996 წწ. - ხელნაწერთა ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერ-თანამშრომელი;
1970-1986 წწ. - ხელნაწერთა ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი;
1960-1970 წწ. - ხელნაწერთა ინსტიტუტის უმცროსი მეცნიერ-თანამშრომელი.
- 8. სამეცნიერო ინტერესების სფერო:** ძველი ქართული ნათარგმნი და ორიგინალური მწერლობა; ქართულ-ბიზანტიური საეკლესიო მწერლობათა ურთიერთობა; კოდოლოგია-ტექსტოლოგია.

9. სამეცნიერო ფორუმებში მონაწილეობა:

1. ექვთიმე მთაწმიდელის „ცხოვრების სვინაქსარული რედაქცია“, კ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის V სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 1963, გვ. 8-9.
2. რუის-ურბნისის კრების „ძეგლისწერის“ ავტორის ვინაობისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის XIV სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 1972, გვ. 7-10.
3. ასურელი მოღვაწეების „ცხოვრებათა“ ე.წ. არქექტიპების ურთიერთმიმართებისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 1981.
4. გიორგი მთაწმიდელის ერთი თარგმანის გამო, კ. კეკელიძის დაბადებიდან 110 წლისთავისადმი მიძღვნილი თსუ სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 1989.
5. ევსტათი მცხეთელის „მარტკლობის“ რამდენიმე ადგილის გაგებისათვის, თბილისის დამოუკიდებელი ინსტიტუტის - „რიტორიკის“ სამეცნიერო კონფერენციის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 1993, გვ. 6.
6. ერთი მაზდეანური ტრადიციის კვალი რამდენიმე ქართულ ორიგინალურ ჰაგიოგრაფიულ ძეგლში, სვეტიცხოვლობისადმი 1995 წლის 11-13 ოქტომბერს მიძღვნილი პირველი სამეცნიერო კონფერენციის მოხსენებათა მასალები, თბილისი, 1998, გვ. 127-131.
7. ახალი ცნობები ბიზანტიური და ქართული ნათარგმნი ჰაგიოგრაფიის ისტორიისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 1997.
8. ახალი ცნობები ქართული ნათარგმნი ჰაგიოგრაფიისათვის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებისა და ივ. ჯავახიშვილის დაბადებიდან 120 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესიის სხდომაზე გაკეთებული მოხსენება, 1997 წლის 10 ნოემბერი.

9. კორნელი კეკელიძე და ქართული კანონიკური მწერლობის საკითხები, კ. კეკელიძის დაბადებიდან 120 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესიის მასალები - კორნელი კეკელიძე, თბილისი, 1999, გვ. 40-46.
10. ილია აბულაძე - ძველი ქართული მწერლობის მკვლევარი, ილ. აბულაძის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი 2001 წ. 27 ნოემბრის სესიის მასალები, ხ.ი. მრავალთავი, თბილისი, 2003, გვ. 28-33.
11. 14-ტიტლოვანი ნომოკანონის ქართული თარგმანი - „დიდი სჯულისკანონი“, გელათი - 900, თსუ-ს სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, თბილისი, 2007, გვ. 5-6.
12. ძველი ქართული მწერლობის საცნობარო ლიტერატურის შესახებ, თსუ-ს უკრაინისტიკის ინსტიტუტისა და საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის სამეცნიერო კონფერენციის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 2008, გვ. 6-8.
13. პორფირი ღაზელის „ცხოვრების“ ქართული თარგმანი, ოთარ ბაქანიძის დაბადებიდან 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 2009, გვ. 22-23.
14. კანონიკური მწერლობის საკითხები ივანე ჯავახიშვილის მეცნიერულ მემკვიდრეობაში, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალის სამეცნიერო სესიაზე 2003 წ. წაკითხული მოხსენება დაბეჭდილია: ე. გაბიძაშვილი, შრომები, III, 2011, გვ. 265-269.
15. დიდისჯულისკანონის თარგმნის საკითხისათვის, „საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემია“, კონსტანტინე გამსახურდიას დაბადებიდან 120 წლისადმი მიძღვნილი კონფერენცია, 4 დეკემბერი, 2013
16. კიევის სასულიერო აკადემიის კურსდამთავრებული ქართველი სტუდენტობა, საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი კიევის სასულიერო აკადემიის დაარსების 300 წლისთავისადმი, მოხსენებათა თეზისები, თბილისი, 2015.
17. ჰაგიოგრაფიულ-ჰომილეტიკურ საკითხავთა XVI ს. უნიკალური კრებული (ქუთ. 1), თსუ, უკრაინისტიკის ინსტიტუტი, საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემია, „ვეფხისტყაოსნის“ შექმნიდან 850-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 2016.

10. პედაგოგიური მოღვაწეობა:

1. თბილისის დამოუკიდებელი ინსტიტუტი „რიტორიკა“ (1991-1993 წწ.): ლექციები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიაში;
2. თბილისის დ. გურამიშვილის სახ. პედაგოგიური კოლეჯი (1994-1996 წწ.): ლექციები: ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ორიგინალური ძეგლები;
3. ლექციები საბა-სულხან ორბელიანის სახ. პედაგოგიურ ინსტიტუტში: ქართული ორიგინალური ჰაგიოგრაფიული მწერლობა;
4. თბილისის სასულიერო აკადემიაში პერიოდული ლექციები პედაგოგთა და სტუდენტებისათვის: საეკლესიო სამართლის ნათარგმნი და ორიგინალური ძეგლები. ფილოლოგიის მეცნიერებათა 5 კანდიდატის მომზადება (აქედან 4 დაიცვა ხარისხი).

11. სამეცნიერო საგვრანტების პროექტებში მონაწილეობა:

1. ქართული ნათარგმნი ჰაგიოგრაფია, ნარკვევი და თხზულებათა ბიბლიოგრაფია, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი, 2002 წ. დაიბეჭდა ამავე სახელწოდების წიგნი, თბილისი, 2004 (425 გვ.), (გრანტის ხელმძღვანელი)
2. ქართული ნათარგმნი ასკეტიკა და მისტიკა, ნარკვევი და თხზულებათა ბიბლიოგრაფია. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი, 2004 წ. დაიბეჭდა ამავე სახელწოდების წიგნი, თბილისი, 2006 (390 გვ.), (გრანტის ხელმძღვანელი)
3. ქართული ნათარგმნი ჰომილეტიკა, ნარკვევი და თხზულებათა ბიბლიოგრაფია, ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერების ფონდის - რუსთაველის ფონდის გრანტი, 2007 წ. დაიბეჭდა ამავე სახელწოდების წიგნი, თბილისი, 2009 (580 გვ.) (გრანტის ხელმძღვანელი)
4. ქართული ხელნაწერი, ონლაინ ენციკლოპედია. რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, 2011-2013 წწ. შეტანილია მოკლე და საშუალო სიდიდის 600-მდე სტატია (ძირითადი მონაწილე)
5. ძველი ქართული ხელნაწერების ანდერძ-მინაწერების კორპუსი, 2014-2016 წწ. (ძირითადი მონაწილე)

6. ხელნაწერთა ინსტიტუტის ხელნაწერთა და საბუთების ფონდების გზამკვლევი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი. (ხელნაწერი; გრანტის ხელმძღვანელი)

12. პროფესიული და სამეცნიერო ორგანიზაციის და რედაქციების წევრობა:

ხელნაწერთა ინსტიტუტის ყოველწლიური სამეცნიერო კრებულ „მრავალთავის“ რედაქციის წევრი; თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის გამომცემლობის რედაქტორი და სამეცნიერო კონსულტანტი.

ექსპედიციებში მონაწილეობა:

ხელმძღვანელი ხუთი არქეოგრაფიული სამეცნიერო ექსპედიციისა ქართული ხელნაწერებისა და დოკუმენტების მოძიების მიზნით (1. საჩხერის რ-ნი; 2. სამხრეთ საქართველოს რაიონები; 3 ექსპედიცია რუსეთში: თბილისი-მოსკოვი-ვლადიმირი-გორკი-ლისკოვო-სარატოვი-ასტრახანი-თბილისი, ქართველ ემიგრანტთა ნაკვალევზე; ორი ექსპედიცია დაღესტანში არაბულ ხელნაწერთა მოსაპოვებლად და შესაძენად).

ჯილდოები:

1. საქართველოს სახელმწიფო-ეროვნული პრემია (ფილოლოგიურ-ბიბლიოგრაფიული ნაშრომისათვის „ძველი ქართული მწერლობის ნათარგმნი ძეგლები“ - ექვსტომეული, 2004-2012 წწ.)
2. ქ. მოსკოვში გამომავალი «Православная энциклопедия»-ს მთავარი რედაქტორის, სრულიად რუსეთის პატრიარქის - კირილე II-ის «Патриаршая грамота», ენციკლოპედიაში დაბეჭდილი სტატიებისათვის (60-ზე მეტი), საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და ქართული სასულიერო მწერლობის შესახებ.
3. საქართველოს ეკლესიის პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ის მადლობის სიგელი ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის 60 წლის იუბილესთან დაკავშირებით.
4. კორნელი კეკელიძის მედლით ხელნაწერის დღესთან დაკავშირებით დაჯილდოვდა კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის დირექტორის ბრძანებულებით (2018 წლის 29 ივნისის N61).

13. ენები:

ქართული (მშობლიური)
რუსული (კარგად)
გერმანული (სუსტად)
ფრანგული (საწყის დონეზე)
ძველი ბერძნული (ლექსიკონის დახმარებით)

14. პუბლიკაციები:

წიგნები

1. ძველი ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები, IV, ქართული სვინაქსარული ჰაგიოგრაფია XI-XVIIIსს. (გამოკვლევა 5-328, ტექსტები, გვ. 329-442).
2. დიდი სჯულისკანონი, თბილისი, 1975 (627გვ. გამომც. ჯგუფი. წიგნის რედაქტორი, წინასიტყვაობისა (3-4გვ.) და გამოკვლევის 5-99) ავტორი.
3. ძველი ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები, III, მეტაფრასული ტექსტები (გამომც. კოლექტივთან ერთად), თბილისი 1971წ. (312გვ.).
4. რუის-ურბნისის კრების „მეგლისწერა“ (გამოკვლევა გვ. 3-175; ტექსტი გვ. 176-196), თბილისი, 1978. (200გვ.).
5. ძველი ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები, VI-ანტონ I-ის „მარტირიკა“ (მ. ქავთარიასთან ერთად), თბილისი, 1980. (644გვ.).
6. ძველი ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები, V, V-XVIIIსს. ქართული ჰაგიოგრაფია (მ. ქავთარიასთან ერთად), თბილისი, 1989. (300გვ.).
7. წმინდა გიორგი ძველ ქართულ მწერლობაში (ნარკვევები, გვ. 3-41; ტექსტები გვ. 42-396), თბილისი, 1991. (400გვ.).
8. ქართული ნათარგმნი ჰაგიოგრაფია (ნარკვევები გვ. 7-114, ბიბლიოგრაფია, გვ. 115-356), თბილისი, 2004 (425გვ.).
9. ქართული ნათარგმნი ასკეტიკა და მისტიკა (ნარკვევები, გვ. 9-82; ბიბლიოგრაფია გვ. 83-354), თბილისი, 2006. (390გვ.).
10. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ენციკლოპედიური ლექსიკონი, (თანაავტორი, ხელმძღვანელი, თანარედაქტორი), თბილისი, 2007 (1016გვ.).

11. ანტონ I მარტირიკა – მწიგნობრობა ქართული 4, თბილისი, 2008წ., მ. ქავთარიასთან ერთად (548 გვ.).
12. ქართული ნათარგმნი ჰომილეტიკა (ნარკვევები, გვ. 7-60; ბიბლიოგრაფია, 61-504), თბილისი, 2009 (580 გვ.).
13. ქართული ნათარგმნი ბიბლიოლოგია, ეგზეგეტიკა, აპოკრიფები (გამოკვლევები და თხზულებათა ბიბლიოგრაფიები), რედაქტორები: ნ. მელიქიშვილი და ც. ქურციკიძე, თბილისი, 2009 (487 გვ.).
14. შრომები, I ტომი, (მონოგრაფიული ნარკვევები სხვადასხვა გამოცემებიდან აქამდე გამოუწვეყნებლებიც), რედაქტორები: ე. ბერუაშვილი, ხ. გაფრინდაშვილი, თბილისი, 2010 (475 გვ.).
15. შრომები, II ტომი, (ფილოლოგიურ-ტექსტოლოგიური ნარკვევები სხვადასხვა გამოცემებიდან და აქამდე გამოუქვეყნებლებიც), რედაქტორები: ე. ბერუაშვილი, ხ. გაფრინდაშვილი, თბილისი, 2010 (515 გვ.).
16. შრომები, III ტომი, (ნარკვევები, წერილები, საენციკლოპედიო სტატიები... სხვადასხვა გამოცემების განმეორება და აქამდე გამოუქვეყნებლებიც), რედაქტორები: ე. ბერუაშვილი, ხ. გაფრინდაშვილი, თბილისი, 2011 (476 გვ.).
17. მწიგნობრობა ქართული, 4 (ანტონ I, „წიგნი მარტირიკა“ – ძეგლის VI წიგნის ტექსტის განმეორება ლექსიკონი, თბილისი, 2008 (544 გვ.).
18. ქართული ნათარგმნი ლიტურგიკა, ჰიმნოგრაფია, რედაქტორები: ლ. ხევსურიანი და ლ. ჯღამაია, თბილისი, 2011 (520 გვ.).
19. ქართული ნათარგმნი კანონიკა, დოგმატიკა-პოლემიკა, რედაქტორი მ. რაფავა, თბილისი, 2012 (334 გვ.).
20. ქართლის ცხოვრება, ვახუშტი ბატონიშვილი, საქართველოს სამეფოს აღწერა, ნაწილი პირველი. ტექსტები ძველი ქართულიდან ახალ ქართულზე გადმოიტანეს და კომენტარები დაურთეს ენრიკო გაბიძაშვილმა და ნესტან ჩხიკვაძემ, რედაქტორი ნ. ჯალაბიძე, თბილისი, 2012 (303 გვ.).
21. ნარკვევები ძველი ქართული მწერლობის ისტორიიდან, წიგნი II, 1. ქართული ორიგინალური და ნათარგმნი ჰაგიოგრაფია, 2. ქართული ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის ზოგიერთი საკითხი, 3. მეტაფრასული ჰაგიოგრაფიის საკითხები, რედაქტორი ეპისკოპოსი სტეფანე (კალაიჯიშვილი), თბილისი, 2014 (620 გვ.).

22. ძველი ქართული ორიგინალური სასულიერო მწერლობა და თხზულებათა დარგობრივი ბიბლიოგრაფია, თბილისი, 2015 (688 გვ.).
23. ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლების სიმფონია-ლექსიკონი, ტტ. I-III (მონაწილეობა მასალის შეკრება-დამუშავებაში) რედაქტორები: ნ. გოგუაძე, ზ. სარჯველაძე, მ. შანიძე, თბილისი, 2007 (420 გვ.).
24. ნარკვევები ძველი ქართული მწერლობის ისტორიიდან, წიგნი III, 1. ქართული ორიგინალური და ნათარგმნი ასკეტიკურ-მისტიკური მწერლობა, 2. ქართული ორიგინალური და ნათარგმნი კანონიკური მწერლობა, რედაქტორი ეპისკოპოსი სტეფანე (კალაიჯიშვილი), თბილისი, 2016 (500 გვ.).
25. ძველი ქართული ხელნაწერების ანდერძ-მინაწერების ანალიზი და ბიბლიოგრაფია, 2018 (გადაცემულია დასაბეჭდად, დაახლ. 800 გვ.).
26. თებერვლის თვის ჰაგიოგრაფიულ-ჰომილეტიკურ საკითხავთა უნიკალური კრებული, გამოკვლევა, ტექსტები, ლექსიკონი და სამიებლები, რედ.: ე. ბერუაშვილი, ხ. გაფრინდაშვილი, ც. გულედანი, თბ., 2016 (606 გვ.).
27. ძველი ქართული მწერლობის ოთხი ძეგლი, სტატიების კრებული, X-XII საუკუნეთა ხელნაწერების მიხედვით, თბილისი, 1965 (236 გვ.).

მონოგრაფიული ნარკვევები

28. ეფთვიმე მთაწმიდელის „ცხოვრების“ სვინაქსარული რედაქცია, კრებულში: ძველი ქართული მწერლობის ოთხი ძეგლი (გამოკვლევა 7-57; ტექსტი 58-67), თბილისი, 1965. გვ. 7-68.
29. თოთხმეტტიტლოვანი ნომოკანონის ქართული ნათარგმნი – დიდი სჯულისკანონი, წიგნში: დიდი სჯულისკანონი (გამოკვლევა, გვ. 3-99), თბილისი, 1975.
30. რომანოზ ერისთავი და მისი უცნობი თხზულება – დავით გარეჯელის მეტაფრასული ცხოვრება (გამოკვლევა), მრავალთავი, II, 1973. გვ. 75-99 (ტექსტი – ძეგლები III, გვ. 291-311).
31. „მარტირიკის“ ზოგიერთი ენობრივ-სტილისტური საკიხები, ძეგლები VI, 1980. გვ. 525-586.

32. ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის ზოგიერთი საკითხი, მრავალთავი XVII, 1992, გვ. 3-37.
33. უცნობი ბიზანტიელი ჰაგიოგრაფი ძველ ქართულ მწერლობაში (ნიკიფორე ურანოსის თეოდორე ტირონის მეტაფრასული „წამება“), ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის შრომები, I, თბილისი, 1997, გვ. 73-88.
34. ბიზანტიური ჰაგიოგრაფიის მხოლოდ ქართული თარგმანით შემორჩენილი თხზულება (პავლე კორინთელის, სალოსის „ცხოვრება“), ხელნაწერთა ინსტიტუტის „მრავალთავი“, XVIII, თბილისი, 1999, გვ. 318-335.
35. ილია აბულაძე – ძველი ქართული მწერლობის მკვლევარი, კრებ. „ილია აბულაძე 100“, თბილისი, 2003. გვ. 18-33.
36. ქართველ წმინდანთა და დღესასწაულთა მოსახსენებელი დღეები ძველი ქართული ხელნაწერების მიხედვით, მრავალთავი, თბ. 2001, გვ. 96-109.
37. ევსტათი მცხეთელის მარტვილობა, საქ. ლიტმცოდ. აკადემია, შრომები, V, თბილისი, 2007, გვ. 43-77.
38. Грузинская синаксарная агиография (др. слой, XI-XIV вв.), საკანდიდატო ნაშრომის ავტორეფერატი, თბილისი, 1967 (20გვ.).
39. Роль Арсения Икалтоели в развитии груз. филолог. мысли XI-XII вв., სადოქტორო დისერტაციის ავტორეფერატი, თბილისი, 1980. (55გვ.).

წერილები, ენციკლოპედიური სტატიები

40. ქართველ წმინდანთა კალენდრის შესახებ, „საპატრიარქოს ჟურნალი“, 5, 1981, გვ. 99-143.
41. ასურელი მოღვაწეების „ცხოვრებათა“ ე.წ. არქეტიპების ურთიერთმიმართებისათვის, მაცნე, ელს, 4, 1982, გვ. 61-67.
42. ქართულ-ბიზანტიური მწერლობის ურთიერთობის მნიშვნელოვანი ფურცელი (მაკარი მეგვიპტელის „სწავლანი“), მაცნე, ელს, 4, 1984, გვ. 185-191.
43. რუის-ურბნისის საეკლესიო კრება, ჯვარი ვაზისა, 1989, გვ. 58-62.
44. ახალი ცნობები ბიზანტიური და ქართული ნატარგმნი ჰაგიოგრაფიის ისტორიისათვის, ხელნ. ინსტ. ისტორიულ-ფილოლოგიური კრებული, 1997, გვ. 50-56.

45. ახლადგამოვლენილი ნათარგმნი ჰაგიოგრაფიული თხზულება – წმიდა საბინეს წამება”, მწიგნობარი 98, თბილისი, 1998, გვ. 134-137.
46. ერთი მაზდეანური ტრადიციის კვალი ქართული ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის რამდენიმე ძეგლში, სვეტიცხოვლისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენციის მასალების კრებული, თბილისი, 1998, გვ. 127-131.
47. „ევსტათი მცხეთელის მარტვილობის” ირგვლივ, საქ. ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის შრომები, II, თბილისი, 1999, გვ. 91-99.
48. კორნელი კეკელიძე და ქართული კანონიკური მწერლობის საკითხები, კ.კეკელიძის დაბადების 120 წლისთავისადმი მიძღვნილი კრებული, თბილისი, 1999, გვ. 96-109.
49. აბუსერიძე ტბელის თხზულებათა სრული კრებულის პირველი გამოცემა, მწიგნობარი, თბილისი, 1999, გვ. 251-254.
50. უძველესი ქართული ხელნაწერების ისტორიიდან (რატომ ვერ მოაღწია ჩვენამდე IV-VIII სს. ხელნაწერებმა), გაზ. საქართველოს რესპუბლიკა, 16. VI, 1999წ. (I და V გვ.)
51. IV-VIII სს. ქართული ხელნაწერების პარადოქსული ბედი, მწიგნობარი, თბილისი, 2000წ., გვ. 125-135.
52. ძველი საქართველოს წმინდანთა და სიწმინდეთა კალენდარი (ძველი ხელნაწერების მიხედვით), გაზ. საეკლესიო სიწმინდენი, №2, IX, 2000წ., აგრ. წიგნში: მსოფლიო მართლმადიდებლური ეკლესიის შეერთებული კალენდარი, ე.ჭელიძის რედაქტორობით, თბილისი, 2001, გვ. 297-300.
53. ქართული ჰაგიოლოგიის ისტორიიდან (თევდორე მღვდელი თუ სვიმონ ხუცესი?), მწიგნობარი, თბილისი, 2001, გვ. 166-176.
54. IXს. უცნობი მთარგმნელის ერთი ინიციატივის შესახებ, მრავალთავი, XX, თბილისი, 2003, გვ. 60-67.
55. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ენციკლოპედიური ლექსიკონის შესახებ, მრავალთავი, XX, თბილისი, 2003, გვ. 355-358.
56. „სჯობს გვიან ვიდრე არასდროს” (საქართველოს ეკლესიის კალენდრის შესახებ), გაზ. „ჩვენი მწერლობა”, 16-22 V, 2003წ.

57. კანონიკური მწერლობის საკითხები, ივანე ჯავახიშვილის მეცნიერულ მემკვიდრეობაში, საქ. ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის შრომები, IV, თბილისი, 2005, გვ. 58-65.
58. ორიგინალური მეტაფრასული ჰაგიოგრაფია და თხზულებათა რედაქციებად დაყოფის საფუძველი, მრავალთავი, XXI თბილისი, 2005, გვ. 5-13.
59. ქართული ჰაგიოგრაფიული ძეგლების სიმფონია – ლექსიკონი, ნაკვ. I, 2005, ნაკვ. II, 2008წ., (მონაწ. მასალის მომზადებაში).
60. პორფირი ღაზელის „ცხოვრების“ ქართული თარგმანი (წინასწარი ცნობები), საქ. ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის შრომები, VI, 2009წ.
61. ერთი გაუგებრობის გამო (ატანასე ათონელის „ცხოვრების“ შესახებ), მრავალთავი, XXII, თბილისი, 2009 (იბეჭდება).
62. კანონიკა, ქართ. საბჭოთა ენციკლოპედია, 5, თბილისი, 1980.
63. ლუკა იერუსალიმელი, ქართ. საბჭოთა ენციკლოპედია, 6, 1983.
64. „ლუკა იერუსალიმელის წამება“, ქართ. საბჭოთა ენციკლოპედია, 6, 1983.
65. ნომოკანონი, ქართ. საბჭოთა ენციკლოპედია, 7, 1984.
66. პროხორე ქართველი, ქართ. საბჭოთა ენციკლოპედია, 8, 1984.
67. პოლემიკა, ქართ. საბჭოთა ენციკლოპედია, 8, 1984.
68. არსენ იყალთოელი, ქართული ენციკლოპედია, 1, 1999.
69. დიდი სვინაქსარი, ქართული ენის ენციკლოპედია, 2007.
- * 70–130. 75 სტატია იტალიურ „Enciclopedia dei Santi (Le chiese Orientali)“, Citta nuova, Roma, I, 1991; II, 1992. (საქ. ეკლესიის წმინდანების შესახებ, იხ. დართული სია).
- * 131-160. 30-მდე სტატია „Православная Энциклопедия“, ტტ. III (2002) – XV (2009), Москва, (ქართველი წმინდანებისა და ქართული სასულიერო მწერლობის შესახებ).
- * 161. Arsen of Ikalto, Cristian-Muslim Relations (CMR), A Bibliographica History, Volume 3, Brill, Leiden, 2011 (378-381);

მოხსენებები სესიებზე, თეზისები

162. ეფთვიმე მთაწმიდელის „ცხოვრების“ სვინაქსარული რედაქცია, ხელმაწერთა ინსტიტუტის V სამეცნ. სესია, 1963წ.

163. რუის-ურბნისის კრების „მეგლისწერის“ ავტორის ვინაობისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის XIV სამეცნიერო სესია, 1972წ.
164. კ. კეკელიძის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია. ძვ. ქართული სამართლის საკითხები კ.კეკელიძის ნაშრომებში, 1979, აპრილი.
165. ასურელ მამათა „არქტიპების“ ურთიერთმიმართებისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია მიძღვნილი კ. კეკელიძის დაბადების 103 წლისთავისადმი, 1982წ. 29. IV.
166. გიორგი მთაწმიდელის ერთი თარგმანის გამო, თსუ სამეცნიერო სესია მიძღვნილი კ. კეკელიძის დაბადების 110 წლისთავისადმი, 1989წ., 27. IV.
167. ევსტათი მცხეთელის „მარტყვილობის“ რამდენიმე ადგილის გაგებისათვის, დამოუკიდებელი ინსტიტუტის „რიტორიკის“ სამეცნიერო სესია, 1993წ. (თეზისები).
168. ახალი ცნობები ბიზანტიელი ჰაგიოგრაფიის ისტორიისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი საქარველოს მეცნიერებათა აკადემიის 55 წლისთავისადმი.
169. ახალი მონაცემები ქართული ნათარგმნი გაგიოგრაფიის ისტორიისათვის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ენისა და ლიტერატურის განყოფილების სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი აკადემიის დაარსების 55 წლისთავისადმი.
170. კ. კეკელიძე და ქართული კანონიკური მწერლობა, ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი კ. კეკელიძის დაბადების 120 წლისთავისადმი.
171. კანონიკური მწერლობის საკითხები ივ. ჯავახიშვილის სამეცნიერო მემკვიდრეობაში, ახალციხის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ივ. ჯავახიშვილის დაბადების 120 წლისთავისადმი.
172. ერთი მაზღედანური ტრადიციის კვალი ქართული ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის რამდენიმე ძეგლში, სვეტიცხოვლისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო სესია, 11-13 X, 1995წ.
173. ილია აბულაძის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია: ილ. აბულაძის ქართველოლოგიური შრომები, 2001წ., ნოემბერი.

174. 14-ტიტლოვანი ნომოკანონის ქართული თარგმანი – „დიდი სჯულისკანონი“, გელათი – 900, თბილისის სახ. ინივერ. სამეცნ. კონფერენციის მასალები, 2007წ., 8-10 თებერვალი.
175. ძველი ქართული მწერლობის საცნობარო ლიტერატურის შესახებ თბილისის უნივერსიტეტის, უკრაინისტიკის ინსტიტუტეს და ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის სამეცნიერო სესიის თეზისები, 2008, გვ. 6-8.

რედაქტორობით დაბეჭდილი ნაშრომები

176. მცირე სჯულისკანონი, გამოსცა ე. გიუნაშვილმა, 1972.
177. დიდი სჯულისკანონი, გამოსცეს ე. გაბიძაშვილმა, ე. გიუნაშვილმა, მ.დოლაქიძემ, გ. ნინუამ, თბილისი, 1975.
178. შუშანიკის წამება, გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება, გამოსცეს ზ.სარჯველაძემ, ე. გიუნაშვილმა და კ. დანელიამ, თბილისი, 1986.
179. იგივე წიგნი, გამოვიდა განმეორებით 2002.
180. ე. მეტრეველი, ნარკვევები ათონის სამწერლობო კერის ისტორიიდან, თბილისი, 1996.
181. ე. კოჭლამაზიშვილი, „მამაო ჩვენოს“-ს ასამაღლებელისათვის, თბილისი, 2000.
182. საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ენციკლოპედიური ლექსიკონი (ერთ-ერთი რედაქტორი), თბილისი, 2007.
183. ნ. პაპაუაშვილი, კოდიკოლოგიურ-არქეოგრაფიული ძიებანი გაზეთ „დროების“ მასალების მიხედვით (გამოკვლევა და კატალოგი), თბილისი, 2008.